

BELGISCHE SENAAAT**ZITTING 1997-1998**

15 JULI 1998

**Wetsvoorstel betreffende
de liberalisering van de duivensport****ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE**

[L. 27.739/4]

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 14 mei 1998 door de voorzitter van de Senaat verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste een maand, van advies te dienen over een wetsvoorstel «betreffende de liberalisering van de duivensport» (Gedr. St. Senaat, Zt. 1995/1996, nr. 1-223/1), heeft op 6 juli 1998 het volgende advies gegeven:

Zowel uit de wet van 24 juli 1923 ter bescherming van de militaire duiven en ter betuigeling van het aanwenden van duiven voor bespieding, als uit het opschrift en de parlementaire voorbereiding van die wet blijkt dat alle bepalingen ervan één en hetzelfde oogmerk dienen: het gebruik van postduiven voor militaire doeleinden door de Belgische strijdkrachten en met het oog daarop, de bescherming ervan en het toezicht op het houden en gebruiken van postduiven door particulieren, vanuit het oogpunt van de landsverdediging en de staatsveiligheid.

In de memorie van toelichting bij het oorspronkelijke wetsontwerp staat het volgende te lezen:

«De Natie zal eensgezind van oordeel zijn, eenerzijds, de inrichting van met duiven werkende vreemde bespiedingsdiensten moeten tegen te werken en, anderzijds, de grootst mogelijke uitbreiding te geven aan de aanwending van onze militaire, evenals van de door bijzondere personen ter beschikking van het leger gestelde duiven.

Deze beschouwingen brachten de Regeering ertoe U bijgaand voorwerp voor te leggen.

Dit ontwerp streeft er naar, vooreerst ten opzichte van 's Lands verdediging en de veiligheid van den Staat, het houden en aanwenden van duiven door bijzondere personen na te gaan; daarna, op doeltreffende wijze de militaire duiven te beschermen en ten

*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:****1-223 - 1995/1996:**

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Coveliers.

SÉNAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1997-1998**

15 JUILLET 1998

**Proposition de loi relative
à la libéralisation de la colombophilie****AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT**

[L. 27.739/4]

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le président du Sénat, le 14 mai 1998, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas un mois, sur une proposition de loi «relative à la libéralisation de la colombophilie» (Doc. Sénat, Sess. 1995/1996, n° 1-223/1), a donné le 6 juillet 1998 l'avis suivant:

Il résulte tant de la loi du 24 juillet 1923 sur la protection des pigeons militaires et la répression de l'emploi des pigeons pour l'espionnage que de son intitulé et de ses travaux préparatoires, que toutes ses dispositions procèdent d'une seule et même finalité: l'utilisation par les forces armées belges de pigeons voyageurs à des fins militaires et, dans cette perspective, leur protection et la surveillance au point de vue de la défense nationale et de la sûreté de l'État de la détention et de l'emploi des pigeons voyageurs par des particuliers.

Comme on peut le lire dans l'exposé des motifs du projet de loi originel:

«La Nation sera unanimement d'accord pour estimer devoir, d'une part, annihiler l'instauration de services étrangers d'espionnage fonctionnant grâce à l'emploi des pigeons et, d'autre part, donner la plus grande ampleur à l'utilisation de nos pigeons militaires et des pigeons mis par des particuliers à la disposition de l'armée.

Ces considérations ont déterminé le Gouvernement à vous présenter le projet ci-joint.

Ce projet tend d'abord, au point de vue de la défense nationale et de la sûreté de l'État, à surveiller la détention et l'emploi des pigeons par des particuliers; ensuite à protéger efficacement les pigeons militaires et, enfin, à sauvegarder, dans les limites des

*Voir:***Document du Sénat:****1-223 - 1995/1996:**

N° 1: Proposition de loi de M. Coveliers.

slotte, binnen de perken van die twee eerste doeleinden, de belangen der duivenliefhebbers en der maatschappijen, waarin zij verenigd zijn, te vrijwaren.

De Regeering verliest niet uit het oog dat zij alles in 't werk moet stellen om de ontwikkeling der duivenmaatschappijen en het kweken van reisduiven door bijzonderen aan te moedigen, maar zij is er ook van overtuigd dat de duivenmaatschappijen en -liefhebbers hunnen hoogst vaderlandschen plicht zullen begrijpen de reglementen aan te nemen die, alles wel ingezien, de duivensport zullen bevorderen met er een nationaal doel aan te geven.

Te dien aanzien behoudt de Regeering zich het recht voor de duiven der maatschappijen die door deze laatste ter beschikking van het leger zullen gesteld worden, gelijk te stellen met de militaire duiven — en hun dan ook dezelfde voordeelen toe te kennen.»(1).

De regeling voor het houden en gebruiken van postduiven door particulieren wordt in het verslag van de bestendige commissie voor 's Lands verdediging met de volgende redenen omkleed:

«Het is volstrekt noodzakelijk dat maatregelen worden getroffen om het gebruik te beletten van duiven met een doel van spionage. Het is even noodzakelijk, aan het leger de middelen te verschaffen om, in oorlogstijd, de reisduiven aan particulieren behorende te benuttigen. De in België zoo bloeiende duivenliefhebberij zal op die wijze groote diensten kunnen bewijzen voor militaire overzeiningen.»(2).

De noodzaak voor een ieder die een hok voor postduiven wil oprichten of in stand houden om een vergunning te verkrijgen, diens verplichting om lid te zijn van een duivenmaatschappij die aangesloten is bij de nationale Duivenliefhebbersbond, het kiezen van die bond tot enige gesprekspartner, aan welke bond onder meer wordt opgedragen de volgens een officieel model gemaakte ringen af te geven door middel waarvan de duiven geïdentificeerd worden, het jaarlijks tellen van de hokken voor postduiven, dat alles zijn de onderdelen van een systeem voor het beschermen van militaire duiven en het bestraffen van het gebruik van duiven voor spionage, een systeem dat hoofdzakelijk door de militaire overheid wordt opgezet en gecontroleerd(3).

Daaruit volgt dat de Raad van State geen opmerkingen te maken heeft bij het onderzochte wetsvoorstel, wat de bevoegdheid betreft.

De kamer was samengesteld uit:

De heer R. ANDERSEN, voorzitter;

De heren C. WETTINCK en P. LIENARDY, staatsraden;

De heren P. GOTHOT en J. VAN COMPERNOLLE, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw M. PROOST, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer D. BATSELE, auditor. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de heer C. AMELYNCK en toegelicht door de heer A. LEFEBVRE, adjunct-referendarissen.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer R. ANDERSEN.

De Griffier,
M. PROOST.

De Voorzitter,
R. ANDERSEN.

deux premiers buts, les intérêts des colombophiles et des sociétés groupant des amateurs de pigeons.

Le Gouvernement ne perd pas de vue qu'il doit tout mettre en œuvre pour encourager le développement des sociétés colombophiles et l'élevage privé des pigeons voyageurs, mais il est également persuadé que les sociétés et les amateurs colombophiles comprendront le devoir hautement patriotique d'accepter des règlements qui, en dernière analyse, feront progresser le sport colombophile en lui donnant une fonction nationale.

À cet égard, le Gouvernement se réserve la faculté d'assimiler aux pigeons militaires — et partant de leur accorder les mêmes faveurs — les pigeons des sociétés colombophiles qui seront mis par celles-ci à la disposition de l'armée.»(1).

La réglementation de la détention et de l'emploi des pigeons voyageurs par les particuliers a été justifiée dans le rapport de la Commission permanente de la Défense nationale de la Chambre par les considérations suivantes:

«Il importe absolument que des mesures soient prises à l'effet d'empêcher l'emploi de pigeons dans un but d'espionnage. Il importe aussi de préparer les moyens permettant à l'armée d'utiliser en temps de guerre les pigeons voyageurs appartenant à des particuliers. Le sport colombophile, si répandu en Belgique, pourra ainsi rendre de grands services pour les transmissions militaires.»(2).

La nécessité pour toute personne voulant installer ou entretenir un colombier de pigeons voyageurs ou détenir de tels pigeons d'obtenir une autorisation, l'obligation pour elle d'être membre d'une société colombophile affiliée à la Fédération colombophile nationale, le choix de cette Fédération comme interlocuteur unique, chargée notamment de délivrer les bagues d'un modèle officiel destinées à identifier les pigeons, ainsi que le recensement annuel des colombiers de pigeons voyageurs, tout ceci constitue les pièces d'un mécanisme de protection des pigeons militaires et de répression de l'utilisation des pigeons pour l'espionnage mis en place et contrôlé principalement par les autorités militaires(3).

Il s'ensuit que la proposition de loi examinée n'appelle pas d'objection de la part du Conseil d'État en ce qui concerne la compétence.

La chambre était composée de:

M. R. ANDERSEN, président;

MM. C. WETTINCK et P. LIENARDY, conseillers d'État;

MM. P. GOTHOT et J. VAN COMPERNOLLE, assesseurs de la section de législation;

Mme M. PROOST, greffier.

Le rapport a été présenté par M. D. BATSELE, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. C. AMELYNCK et exposée par M. A. LEFEBVRE, référendaires adjoints.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. R. ANDERSEN.

Le Griffier,
M. PROOST.

Le Président,
R. ANDERSEN.

(1) Gedr. St. Kamer, nr. 26-27, zitting 1922-1923, blz. 241.

(2) Gedr. St. Kamer, nr. 278, zitting 1922-1923, blz. 1294.

(3) Zie artikel 1, tweede lid, artikel 6, tweede lid, artikel 7 en artikel 14.

(1) Pass. 1923, pp. 411 et 412.

(2) Pass. 1923, p. 412.

(3) Voir l'article 1er, alinéa 2, l'article 6, alinéa 2, l'article 7 et l'article 14.